

□ اشاره:

در این مقاله برای اولین بار آخرین اطلاعات مستند و مستدل در مورد زلزله خیزی تهران از تمام منابع موجود در دسترس، به راهنمایی آقای دکتر بهرام عکاشه - استاد زلزله شناسی موسسه ژئوفیزیک جمع آوری شده و نتایج آنها مورد مقایسه و تجزیه و تحلیل قرار گرفته است، در این مقاله ابتدا جهت آشنایی خواننده با موقعیت جغرافیایی محل مورد بحث، تاریخ و وضعیت زمین شناسی تهران بصورت مجمل بررسی شده، سپس جهت اطلاع و دید بیشتر خواننده دو موضوع مرتبط یعنی آبرفتها و گسله‌های کواترنر تهران بررسی شده است. شناسایی آبرفت‌های تهران از آن جهت که ساختمان‌های این شهر روی این نهشته‌ها و رسوبات ناهمگون و سست قرار گرفته مهم است. شناسایی نوع و موقعیت و تفکیک گسله‌های کواترنر نیز به نوبه خود میتواند به بسیاری از سئوالات علمی و شایعات غیر علمی پاسخ دهد. در قسمت بعدی نتیجه دو تجزیه و تحلیل مفصل ژئوفیزیکی آورده شده که بسیار در خورتوجه است. در ادامه پهنه بندی خطر زمین لرزه در تهران به عنوان یک موضوع مستقل و درعین حال مهم و کاربردی برای مهندسی زلزله آورده شده است.

متمرکز است معلوم نیست کمک از چه نقطه‌ای به تهران خواهد رسید؟.

با توجه به سستی ساختمانها و آتش سوزی بخاطر قطع شدن لوله های گاز در مسیر گسل، تلفات زلزله در تهران از مرز یک میلیون نفر خواهد گذشت.

مشکلات دیگری هم هست که مساله را بغرنج تر می کنند موضوعاتی از قبیل:

- تراکم و جمعیت فشرده در تهران که یک پنجم جمعیت کل کشور را تشکیل می دهد.

- رعایت نشدن اصول شهرسازی در این شهر و وضعیت ناهمگون آن نظیر کوچه های تنگ و باریک که کمک رسانی را مشکل می کند و تراکم خانه ها در مناطق جنوبی شهر.

- وضع سیم کشی خیابانها، نبود یک شبکه جمع آوری فاضلاب که می تواند سستی خاک را در مناطق جنوبی شهر سبب شود.

- رعایت نشدن اصول مهندسی زلزله و نبود یک سیستم

زنگ خطر

نه برای ترس، بلکه آمادگی!

تهران هم

زلزله خیز است...!

کارشناسی ارشد ژئوفیزیک

□ علیرضا سروی -

○ مقدمه

نظارتی کارآمد، مسئول و مسلط در ساخت و سازها.

- مقاوم و ایمن نبودن لوله کشی گاز شهر تهران و پیش بینی قطع بهنگام آن در موقع زلزله

- مقاوم نبودن سدهای کرج، لتیان و لار در برابر یک زلزله بزرگ.

- مسئله روانگرایی خاک در جنوب تهران به سبب بالا بودن سطح آبهای زیرزمینی و وجود رسوبات نرم آبرفتی.

- رعایت نشدن حریم گسل در این شهر. بعنوان مثال انبارهای بزرگ فرآورده‌های نفتی شرکت نفت در حصارک کن و تعدادی از دکلهای کابل فشار قوی دقیقا روی گسل شمال تهران قرار دارند.

- و بالاخره ساخت و ساز بی رویه برجها در تهران در حالی صورت می گیرد که در کشورهای پیشرفته‌ای مثل ژاپن ساختن ساختمانهای بتن آرمه با بیش از ۱۴ طبقه مجاز نیست، تعدادی از این برجها در تهران بدون رعایت قواعد و اصول مهندسی

شهر تهران در دامنه جنوبی البرز کوه مرکزی و بر روی رسوبات آبرفتی کواترنر بنا شده است. اختلاف ارتفاع شدید و ناگهانی میان شهر تهران با میانگین ارتفاع ۱۳۰۰ متر و نزدیکترین قله کوه به آن در فاصله کمتر از ۱۰ کیلومتر یعنی قله توچال با ارتفاع ۳۹۳۳ متر یکی از نتایج عملکرد گسل فعال شمال تهران است.

بنا به نظر آقای دکتر عکاشه و دیگر صاحب نظران، با توجه به تاریخچه وقوع زلزله های بزرگ گذشته در این منطقه و وجود گسله های فعال در گستره تهران و شواهد ژئوفیزیکی دیگر، احتمال وقوع زلزله با بزرگی بیش از ۷ درجه ریشتر بسیار جدی است.

معمولا به هنگام وقوع زلزله در دیگر نقاط ایران، نیرو و تجهیزات از تهران ارسال می شود حال چنانچه زلزله ای در تهران اتفاق بیفتد که اکثر امکانات اجتماعی و اقتصادی در آن